

מ"ת 60556/04/21 - אלכסנדר אוגונקוב נגד מדינת ישראל - תביעות זבולון

בית משפט השלום בקריות

מ"ת 60556-04-21 מדינת ישראל נ' אוגונקוב(עצור/אסיר בפיקוח)
תיק חיצוני: 341564/2021

לפני	כבוד השופטת איילת השחר ביטון פרלה
מבקש	אלכסנדר אוגונקוב
נגד	
משיבה	מדינת ישראל - תביעות זבולון

החלטה

החלטה זו ניתנת בבקשת ההגנה להסרת האיזוק האלקטרוני ושחרור המבקש לחלופה למעצר בשעות הלילה ולחילופין, מתן חלונות פיקוח נרחבים מאלה הקיימים לאיתור מקום עבודה.

שקלתי את נסיבות ביצוע העבירות כמפורט בעובדות כתב האישום שבהן הודה המבקש, השלב שבו מצוי ההליך העיקרי, מצבו הנוכחי של המבקש, עמדת שירות המבחן וטיעוני הצדדים ושוכנעתי כי יש מקום להורות על הקלה בתנאי החזקת המבקש - הכל כפי יפורט להלן.

ביום 28.4.21 הוגש כתב אישום נגד המבקש בגין ביצוע שלוש עבירות תקיפה הגורמת חבלה ממשית - לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977(להלן: ההליך העיקרי).

ההליך העיקרי נדון לפני כב' סגן הנשיאה, הש' טורס, וביום 26.7.21 הודה המבקש בעובדות כתב אישום מתוקן והורשע בביצוע שלוש עבירות תקיפה הגורמת חבלה ממשית. על מהות התיקון ועל נסיבות ביצוע העבירות ניתן ללמוד מכתב האישום המתוקן שבהליך העיקרי שסומן במ/1.

המבקש נעצר עוד ביום 23.4.21 ועם הגשת כתב האישום נגדו, הגישה המשיבה בקשה להורות על המשך מעצרו עד לתום ההליך העיקרי נגדו.

בדיון יום 2.5.21 התבקש מפי ההגנה שחרור המבקש לחלופה וכב' השופטת פלג, שדנה בהליך המעצר, קבעה במעמד הדיון כי ישנן ראיות לכאורה לביסוס המיוחס למבקש וכן ישנה עילה להורות על מעצרו, היא עילת המסוכנות. יחד עם

זאת נקבע שאין לשלול שקילת שחרור המבקש בתנאים או במעצר בפיקוח אלקטרוני (ראו עמ' 11, ש' 9 לפרוטוקול).

בהתחשב בכך שהחלופה שהוצעה אינה מרוחקת ממקום מגורי נפגעי העבירה קבעה כב' השופטת פלג כי ראוי לקבל חוות דעת שירות המבחן על אודות מסוכנותו של המבקש ועל אודות התאמת החלופה שהוצעה למידת הסיכון הנשקף ממנו, בטרם יוכרע הליך המעצר.

תסקיר מיום 12.5.21 שהוגש לתיק לימד פרטים על מהלך חיי המבקש ובהקשר לזה אסתפק בהפניה לאמור בו. עלה מהתסקיר כי מדובר במעצר ראשון בחיי המבקש וכי קודם למעצרו, ניהל המבקש אורח חיים אדפטיבי מבחינה תעסוקתית. שירות המבחן התרשם אז שהמעצר היווה גורם מרתיע ומציב גבולות למבקש וכי המבקש ער לכשלים שהיוו את הרקע למעצרו ומבטא נכונות להשתלב בטיפול.

צוין בתסקיר כי המבקש שמר על תפקוד תקין לאורך השנים, על אף נסיבות גדילתו ללא דמות אב וחווית המשבר שחווה בשל ניתוק מארץ המוצא ומהמוכר לו עם עלייתו ארצה. יחד עם זאת, העריך שירות המבחן כי המבקש עלול לתת פרשנות מוטעית לסיטואציות חברתיות וכשחש שכבודו העצמי נפגע הוא עלול להגיב באלימות. מקדם סיכון נוסף זוהה אצל המבקש הוא שימוש לרעה באלכוהול, זאת גם אם מדובר בצריכה בהקשר חברתי הואיל וצריכת אלכוהול, כך העריך שירות המבחן, מגבירה אצל המבקש תוקפנות ומקשה עליו לווסת את דחפיו האלימים. שירות המבחן העריך אז את הסיכון הנשקף מהמבקש להישנות התנהגות דומה כנמוך- בינוני, תוך שצין כי צריכת אלכוהול עלולה להגביר את הסיכון מעבר לאומדן האמור.

שירות המבחן המליץ על השמת המבקש במעצר באיזוק אלקטרוני בתנאי החלופה שהציעה ההגנה, זאת לנוכח הקרבה הפיסית של החלופה למקום מגורי נפגעי העבירה ולשם הרתעת המבקש בהטלת סנקציה מידית, אם יפר תנאי מתנאי החזקתו. עוד הומלץ על הטלת צו פיקוח מעצרים למשך 6 חודשים שבמהלכם ישולב המבקש בטיפול בחסות השירות המותאם ל'עצורי בית'.

בדיון יום 20.5.21 ניתנה החלטת כב' השופטת פלג המורה על העברת המבקש ממעצר ממשי למעצר באיזוק אלקטרוני בתנאים כמפורט באותה החלטה. עוד ניתן צו פיקוח מעצרים למשך 6 חודשים.

בדיון יום 15.8.21 ניתנה החלטת כב' השופטת פלג שאפשרה את יציאת המבקש לקורס נהיגה מונעת. החלטה זו ניתנה בין היתר על רקע קביעת ערכאת הערעור לגבי החלטה קודמת שדחתה את בקשה זהה ובה ציינה ערכאת הערעור כי המסוכנות הנשקפת מהמבקש היא נמוכה - בינונית וכי "יש להניח כי קורס נהיגה מונעת לא יכלול שימוש באלכוהול".

זאת ועוד, ביום 14.9.21, ניתנה החלטת כב' השופטת פלג ובה הותרו חלונות פיקוח לצורכי תפילה בתקופת החגים וביום 1.10.21 החלטה נוספת שהתירה חלונות פיקוח לצורכי בריאות. בהחלטת כב' השופטת פלג מיום 1.10.21 צוין כי "בעבר כבר התבקשו בקשות דומות ובית המשפט נעתר בחלקן ולא נטענה כל טענה כי המבקש הפר את התנאים".

ביום 4.10.21 הוגשה בקשה מטעם ההגנה להסרת האיזוק האלקטרוני והעברת המבקש לחלופה למעצר בשעות הלילה בלבד ולמצער מתן היתר לפתיחת חלונות פיקוח משמעותיים לצורך חיפוש עבודה והתאווורות - היא הבקשה שהחלטה זו עוסקת בה (להלן: הבקשה).

ביום 7.10.21 התקיים דיון בבקשה לפני כב' השופטת פלג. לאחר שמיעת הצדדים, ניתנה החלטת כב' השופטת פלג המורה על עריכת תסקיר, זאת בטרם תוכרע הבקשה ותוך שצינו בה הדברים הבאים:

"הוגשו מאז מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני בקשות רבות ואף בקשות רבות מאוד, ליציאה ממקום הפיקוח בין היתר מטעמים רפואיים אך גם הוגשו בקשות אחרות כגון בקשה להשתתף בקורס נהיגה מונעת. חלקן הגדול של הבקשות נענו בחיוב ולא נטענה כל טענה עד כה כי המבקש הפר באופן כלשהו את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני.

לאחר ששקלתי את הבקשה ושמעתי טיעוני הצדדים הרי שלעת הזו כל עוד לא הונח בפני תסקיר, לא אוכל להיעתר בשלב זה לבקשה להסרת הפיקוח האלקטרוני.

יחד עם זאת נוכח העובדה כי המבקש יצא במסגרת החלטות שיפוטיות ממקום המעצר מטעמים כאלה ואחרים ולא נשמעה עד כה כל טענה באשר להפרת התנאים, אני נעתרת לבקשה לפתיחת חלונות התאווורות וזאת לאחר שחלפו כמעט 5 חודשים מאז ההחלטה למעצר בפיקוח אלקטרוני וקובעת כי המבקש יורשה לצאת מדי יום ממקום הפיקוח האלקטרוני בין השעות 10:00 עד 12:00 ו 18:00 עד 20:00 וזאת בליווי מפקח שאושר בלבד על ידי ביהמ"ש ומובהר כי כל האיסורים הקיימים במסגרת ההחלטה מיום 20.05.21 נותרים בעינם. "

תסקיר משלים מיום 20.10.21 לימד כי ביום 13.6.21 שולב המבקש בקבוצה טיפולית המיועדת ל"עצורי בית' והגעתו לקבוצה היא עקבית וחיובית. שירות המבחן התרשם כי המבקש מצליח להתבונן בביקורתיות על כשלי התנהגותו ויש לו יכולות הפנמה. עוד התרשם שירות המבחן כי המבקש נתרם מההליך הטיפולי וכי רמת הסיכון הנשקפת ממנו פחתה. בנסיבות אלה, הומלץ על הסרת האיזוק האלקטרוני ועל המשך שהיית המבקש בתנאי חלופה למעצר לשעות הלילה כגבול חיצוני עבורו. צוין בתסקיר כי לא ניתנה התייחסות לאפשרות יציאה לעבודה בשל העובדה שלא הובאו לפני שירות המבחן פרטים על אודות אפשרות שכזו.

בשל יציאת המותב שדן בהליך המעצר לשבתון הועברה הבקשה להמשך דיון לפניי. אציין כי ביום 1.11.21, קודם להמשך שמיעתי את הבקשה, נתתי החלטה ובה ציינתי כי עיון במסמכי ההליך העיקרי לימד על כך שהמבקש הודה בעובדות כתב אישום מתוקן ועניינו קבוע לשמיעת טיעוני הצדדים לעונש ליום 7.11.21. משום כך ובהינתן יציאת המותב שדן בבקשה לשבתון, סברתי כי יש להעלות את הבקשה לפני המותב שדן בהליך העיקרי. עוד ציינתי בהחלטתי כי לנוכח המועדים שהציע ב"כ המבקש לקיים המשך דיון בבקשה, יכול וההליך העיקרי יסתיים קודם להכרעה בבקשה. ואולם, הואיל וכב' סגן הנשיאה, השופט טורס, שדן בהליך העיקרי, החליט כי הבקשה תידון במסגרת הליך המעצר, הגישו הצדדים בקשה למתן החלטה במסגרת הליך זה.

משכך ובנסיבות כאמור, אפשרתי לצדדים להשלים טיעוניהם לאחר קבלת התסקיר ובדיון יום 5.12.21 השלים כל צד את טענותיו בהתאם. לא מצאתי להרחיב על אודות טענות הצדדים ואפנה למסמכי ההליך ולפרוטוקולי דיון יום 4.10.21 ודיון יום 5.12.21 - בהם מתועדות עמדות הצדדים.

עוד אבהיר כי לא פרטתי בהחלטה זו את כל פרטי השתלשלות ההליך, אלא הפרטים שבעיני רלוונטיים למתן הכרעה בבקשה.

עיון עדכני בהליך העיקרי מגלה כי הוגש בו תסקיר שהמליץ על דחיית שמיעת טיעוני הצדדים למשך 4 חודשים לצורך קבלת תסקיר משלים ומעקב אחר השתלבות המבקש באבחון וטיפול. בזיקה לאמור, ביום 3.11.21 החליט כב' סגן הנשיא, השופט טורס, לדחות את שמיעת טיעוני הצדדים לעונש ליום 23.2.22.

ומכאן לבקשה. כפי שציינתי קודם, שוכנעתי כי שינוי תנאי החזקת המבקש מתבקש וכי תכלית המעצר תבוא על סיפוקה בדרך שפגיעתה בחירות המבקש פחותה מפגיעת תנאי החזקתו הנוכחיים.

המבקש, יליד 1985 ללא עבר פלילי ומעורבות בפלילים, למעט הליך שתלוי ועומד נגדו בגין ביצוע עבירת היזק לרכוש במזיד. המסוכנות הנשקפת מהמבקש, מתבטאת בנסיבות ביצוע העבירות שבהן הודה ולולא תסקירי שירות המבחן אומדן המסוכנות והסיכון באמצעות נסיבות ביצוע העבירות לבדן היה גבוה מזה שהעריכוהו מותבים קודמים, באופן שהיה מקשה על שינוי תנאי החזקת המבקש הנוכחיים. אומדן הסיכון והמסוכנות בעת הזו נמוך אף מזה שנאמד בראשית ההליך ובשינוי הנסיבות הערכת שירות המבחן בהיבט זה מקובלת עלי.

לצד המעשה ישנם מאפייני העושה שמאפשרים הרחבת התמונה מעבר לתמונת האירוע המיוחס לו. עוד ישנו ההליך גופו - אשר פועל את פעולתו בחיי העושה ועשוי בתורו להשפיע על מצבו הנוכחי של העושה ועל האופן שבו נדרש להתייחס אליו ואל זכויותיו.

במה דברים אמורים? עוד מראשית הדרך תסקיר שירות המבחן אפשר מיתון אומדן הסיכון הנשקף מהמבקש לרמה נמוכה- בינונית. שירות המבחן נקט משנה זהירות בעת שאמד את הסיכון להישנות עבירות דומות זאת על רקע שימוש המבקש בחומר ממכר ומשנה תודעה וציון כי אומדן זה הוא בכפוף לאי שימוש באלכוהול.

המבקש שהה תקופה משמעותית בתנאים מגבילים ולא נטען שאלה הופרו. בתקופה זו, השכיל המבקש להשתמש בשירותי שירות המבחן ומזה תקופה הוא בפיקוח ובטיפול, תוך הכרה בכשלי התנהגותו. ההליך העיקרי ממתין להמלצות שירות המבחן והמותב בהליך העיקרי מצא לאפשר השהות שהתבקשה לבחינת יכולותיו של המבקש להיתרם מההליך הטיפולי שהחל. אלה הן נסיבות ממתנות מסוכנות וסיכון, בהתחשב בכך שהמבקש טרם נדון ועניינו קבוע לשמיעת טיעוני הצדדים לעונש.

ההליך הפלילי שואף להשליט סדר חברתי. עיסוקו אומנם בבירור אירועי עבר שפגעו בערכים החברתיים אך עניינו אינו מתמצה אך במבט לאחור ומתן מענה לו. ישנה שאיפה כי להליך הפלילי יהא 'הד' חיובי על המשך מהלך חיי מבצע העבירה ויחסיו עם החברה ועל יתר הציבור. הד חיובי משמעו צמצום פשיעה חוזרת, בין אם בדרך הרחקת שור מועד מהחברה ובין אם בדרך שיקומו או הרתעתו.

תמיכת הליך עיקרי בהליך מעצר היא דוגמה טובה למתן התייחסות שהיא מעבר לזמן עתיד וכוללת זמני הווה עתיד. הליך המעצר נועד לתת מענה לאינטרס הציבורי בפרק הזמן הנדרש לבירור ההליך הפלילי תוך הקפדה לבל תהא פגיעה לא מידתית בזכויות העומד לדין. למשיבה החובה לוודא כי מגבלות החירות הם כאלה שמקיימים את תכלית המעצר ובה בעת אינם עולים על הנדרש. המשיבה מחויבת, כמי שאמונה על האינטרס הציבורי הכללי, החובק את זכויות העומד לדין, לברר ולוודא כי תנאי החלופה מקיימים את תכליות המעצר ובה בעת אינם נוקשים מעבר לנדרש.

זאת ועוד, חשיבה על אודות תכלית המעצר בהקשר הרחב ובראי ההליך העיקרי, מאפשרת בחינה מעמיקה יותר של תנאי החלופה בראי האפשרויות השונות לסיום ההליך העיקרי. תנאי החזקת העומד לדין באים לסיומם עם סיום ההליך העיקרי. משכך לדידי ראוי שלא לצמצם את המבט על הליך המעצר אך לתכלית המידית שלשמה הוא נועד. אבהיר כי ברי שהרחבת המבט, מחייב מתן מענה ראשית וראשון לתכליות ההליך כמפורט לפי חוק, על כך אין עוררין. יחד עם זאת, היא מאפשרת הפקת המיטב ממצב תלוי ועומד וקבלת החלטה שכופפת מתן משקל לאינטרס והתכלית הרחוקים של ההליך הפלילי (ולמצער בירור השפעתה עליהם) ועריכת איזון שעשוי לקדם שימוש איכותי יותר במשאבי הציבור.

עד כה הרעיון הכללי ומכאן ליישומו. המבקש ביצע עבירות שעליהן הוא נדרש לתת את הדין. עניינו הושהה לבקשת שירות המבחן. בעת הזו מצוי המבקש בתקופת 'הסתכלות ומבחן' שלאחיהם יוגש תסקיר משלים לעניין העונש. הימצאותו בתנאים מגבילים מחייבת זהירות מצד שירות המבחן בהערכת הסיכון והמסוכנות הנשקפים ממנו - זאת על רקע היותם תנאים זמניים שאינם משקפים תנאי מציאות. זהו עניין לעיסוק בהליך העיקרי והבאתיו אך בכדי להבהיר דברי המקדמיים על אודות הרחבת התמונה למיטוב תוצאותיו של הליך פלילי.

מן העבר האחר, הרלוונטי לענייננו. הערכת הסיכון והמסוכנות הנשקפים מהמבקש בעת הזו מאליו מושפעת מעצם השלב שבו מצוי ההליך העיקרי שבסופו יגזר דין המבקש. בנסיבותיו של המבקש יש לשלב שבו מצוי ההליך אפקט ממתן של הסיכון והמסוכנות הנשקפים ממנו המתווסף לשילובו בטיפול ומאפייניו, במשך התקופה שבה מבקש מצוי בתנאי חלופה ללא הפרה ולהתרשמות שירות המבחן ממנו.

זאת ועוד, הימשכות ההליך בעת הזו היא תולדת בקשת שירות המבחן להמשיך ולהעמיק הטיפול במבקש. ודוק. במצב דברים שכזה, לא ניתן שלא לתת משקל לעמדת המותב בהליך העיקרי שאפשר זאת.

אומנם המבקש הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע, כך שחזקת החפות אינה עוד עומדת לצדו. יחד עם זאת, הליך כאן דורש הימצאותן של ראיות לכאורה ובעניין זה לכתחילה לא נטען לטעם לפגם, כך שהרלוונטיות של נתון זה היא משנית.

אזכיר כי השמת המבקש במעצר באיזוק נועד לייצר הרתעה מפני סנקציה מיידית וכמענה לקרבה שבין מקום החלופה לבין מקום מגוריי הנפגעים. הרתעה שכזו לדעתי מצויה אינהרנטית בשלב שבו מצוי ההליך העיקרי, זאת בנוסף על נימוקי כפי שפרטתי אותם לעיל.

בכוונתי אפוא לשחרר את המבקש ממעצר באיזוק ולצמצם משך הימצאותו בחלופה למעצר לשעות הלילה בלבד, בכפוף להימצאותו בכל שעות היממה בפיקוח אנושי. יחד עם זאת, אני שוללת אפשרות שהות המבקש במקום מוסדר, בין אם מקום עבודה או עיסוק מסוג אחר, אף ללא פיקוח אנושי - אם יוצגו אפשרויות שכאלה.

אני מורה אפוא על שחרור המבקש ממעצר באיזוק אלקטרוני והעברתו לחלופה למעצר בתנאיו הנוכחיים בשינויי תנאיו כך שהימצאותו בחלופה למעצר תהא משעה 18:00 ועד לשעה 8:00 בבוקר ופיקוח אנושי בכל שעות היממה.

המזכירות מתבקשת להמציא לשירות המבחן וליחידה לאיזוק אלקטרוני החלטתי.

החלטתי ניתנה שלא במעמד הצדדים ובכדי לאפשר מיצוי הליכים ניתן עיכוב ביצועה למשך 24 שעות מעת המצאתה למשיבה.

על המשיבה להודיע עמדתה באשר לאפשרות הגשת ערר בהקדם האפשרי ובתוך 24 שעות לכל המאוחר. אם יודע לתיק כי ישנה כוונה להגיש ערר - החלטתי תעוכב למשך 48 שעות מעת קבלת ההחלטה אצל המשיבה.

המזכירות מתבקשת לוודא קבלת החלטתי אצל המשיבה ולתעד מועד המצאתה למשיבה בנט.

ניתנה היום, ז' שבט תשפ"ב, 09 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.